

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 23-2026
Datum : 18 januari 2025
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : C. Beekhuizen
Portefeuillehouder : H.J. Groters
Onderwerp : Raadsmededeling vragen Progressieve Partij houtrook

Aanleiding:

Op 7 december 2025 (53-2025) heeft de Progressieve Partij (PP) vragen gesteld over houtrook. Met deze raadsmededeling wordt het antwoord hierop geformuleerd.

Inhoud mededeling:

Door PP zijn o.a. naar aanleiding van het krantenartikel Aalten vooruit “Onzichtbare sluipmoordenaar of opgeblazen probleem” van 12 november raadsvragen gesteld. PP geeft aan dat in de gemeente Aalten het stoken op hout weer toeneemt, wat schadelijk is voor de gezondheid. Boa's en politie kunnen nauwelijks optreden door gebrek aan duidelijke regelgeving. Het huidige beleid schrijft voor dat benadeelden zelf contact opnemen met de veroorzaker, maar dit werkt vaak niet. Redenen zijn onder andere meerdere stokers in de buurt en soms agressieve reacties van aangesproken burens, die gewoon doorgaan met stoken.

Onderstaande een reactie op uw vragen.

Vraag 1: *Kent u het genoemde artikel in de Aalten Vooruit, heeft u de daarin opgesomde bronnen geraadpleegd en beseft u de ernst van de situatie?*

Antwoord vraag 1.

Het krantenartikel is ons bekend. Het stoken van hout in een woonwijk, vooral bij code rood volgens de Stookwijzer, kan leiden tot binnenwaarden die hoger liggen dan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor gezonde lucht. Dit geldt echter ook voor andere activiteiten, zoals koken – en in nog sterkere mate koken op gas – evenals frituren of het gebruik van een airfryer. Het gebruik van een eigen houtkachel en het roken van sigaretten, inclusief meeroken, kan zelfs zorgen voor nog veel hogere concentraties binnenshuis.

Vraag 2. *Bent u het met ons eens dat het huidige beleid van informeren en communiceren onvoldoende werkt en dat er behoefte is aan gemeentelijke regels op basis waarvan er handhavend kan worden opgetreden en de gezondheid van onze inwoners beschermd kan worden?*

Antwoord vraag 2.

Wij constateren dat de huidige voorlichting in sommige gevallen niet het gewenste effect heeft gehad, gezien het feit dat er nog steeds hout wordt verbrand bij code rood. Wij blijven inzetten op het verbeteren van bewustwording en communicatie om dit gedrag te veranderen.

Vraag 3. Afgelopen zaterdagavond werd er bij een Aaltens luchtkwaliteitsensor uitzonderlijk hoge waarden aan fijnstof (PM_{2,5}) gemeten (zie bijlage). Burgers hadden ernstige hoofdpijnlachten als gevolg van de vervuilde lucht.

a. *Kan in een dergelijk acuut geval worden ingegrepen door de gemeente? De overheid heeft immers*

een wettelijke taak de gezondheid van de inwoners te beschermen. De bron van de vervuiling is ook bekend. Hoe zouden deze beschermingsmaatregelen in zijn werk gaan; welk proces moet dan gevolgd worden?

Antwoord vraag 3a.

Bij een klacht volgen wij de gebruikelijke procedure, maar het aantonen van oorzaak en gevolg blijkt in de praktijk zeer complex.

De nauwkeurigheid van een dergelijke sensor kan tot wel 30% afwijken. Bij een overschrijding is de signaalfunctie echter duidelijk. De exacte bron van deze verontreiniging is vaak twijfelachtig, wat handhaving van de luchtkwaliteitsnorm richting de veroorzaker lastig maakt.

Op basis van het Bouwbesluit geldt een norm voor de uitmonding van een schoorsteen, waarop zou kunnen worden gehandhaafd. Het bewijzen dat er in een woning hout wordt gestookt, kan alleen met toestemming om binnen te treden. Het aantonen van oorzaak en gevolg blijft daardoor complex.

Vraag 4. Houtrook werd voorheen vooral als geurhinder beschouwd, waarbij 'gecertificeerde neuzen' moesten oordelen over de ernst van de hinder. Inmiddels is duidelijk dat houtrook primair als een gezondheidsrisico moet worden gezien. Fijnstof is één van de bestanddelen (naast o.a. PAK's) die daarbij een grote rol speelt (voor longen, luchtwegen, hart- en vaatziekten). Fijnstof kan beter dan geur objectief gemeten worden.

a. Er is in onze gemeente een groep burgers die zelf de luchtkwaliteit meet (citizens-science, www.scapeler.com). Bent u hiervan op de hoogte en volgt en analyseert u de resultaten?

Antwoord vraag 4a.

De gemeente is op de hoogte van deze groep inwoners en besteedt aandacht aan houtrook, evenals aan de bijbehorende gegevens. De 5 ApriSenor meetpunten binnen Aalten geven reëeltijmetingen aan. Deze gegevens geven een indicatie voor fijnstof weer.

Vraag 5. Objectieve meetgegevens zoals deze vormen een belangrijke bron voor zowel beleidsvorming en monitoring ('lukt het om de lucht schoner te krijgen?'), als voor handhaving. Wilt u bovengenoemd initiatief uitbreiden tot een dekkend lokaal meetnet? Indien nee, welke alternatieve metingen stelt u voor?

Antwoord vraag 5.

Houtstook is niet de grootste oorzaak van luchtvervuiling. Ook andere bronnen, zoals industrie, landbouw en verkeer, hebben invloed op de luchtkwaliteit. De zorgen gaan vooral over de hinder die mensen ervaren door houtrook en de mogelijke gevolgen voor hun gezondheid. In het buitengebied, waar buuren verder uit elkaar wonen, is de overlast meestal kleiner dan in een woonwijk. Voor onze informatie maken we gebruik van betrouwbare landelijke meetnetten en bestaande gegevens, omdat deze een compleet en onafhankelijk beeld geven. Lokale initiatieven volgen we met interesse, maar ze vormen geen basis voor onze toetsing.

Vraag 6: Onlangs hebben de GGD en effectieve maatregelen voor de belangrijkste bronnen van luchtvervuiling op een rij gezet. Ook over houtstook. Effectieve maatregelen voor gezonde lucht - GGD GHOR Nederland

a. Kunt u ons informeren over welke van de genoemde 'Effectieve maatregelen' van de GGD u op korte termijn overweegt te nemen?

Antwoord vraag 6a.

We blijven inwoners voorlichting geven over verantwoord houtstoken, en in veel gevallen wordt dit goed toegepast. Het invoeren van een verbod op houtstook, bijvoorbeeld bij code rood, is in Aalten echter lastig te onderbouwen. Dat komt doordat de nadelige effecten niet altijd optreden, zelfs niet bij code rood.

Code rood betekent dat de weersomstandigheden ongunstig zijn voor het verspreiden van rook, bijvoorbeeld door weinig wind. Hierdoor kan houtrook blijven hangen en meer overlast veroorzaken. Maar dat gebeurt niet altijd. Het hangt af van verschillende factoren, zoals het aantal mensen dat hout

stookt, de manier van stoken (droog hout geeft minder rook) en de afstand tussen woningen. Soms is er dus weinig of geen merkbare overlast, zelfs bij code rood.

Daarnaast volgen wij het landelijke beleid, dat inzet op bewustwording en vrijwillige maatregelen. Dit beleid is ook bepalend voor ons handelen.

De algemene luchtkwaliteit in Aalten is bovendien veel beter dan in gemeenten die wél een houtstookverbod hebben ingevoerd. In gebieden waar de luchtkwaliteit al boven de norm ligt, is het goed te motiveren dat er geen verdere verslechtering mag plaatsvinden. Voor Aalten geldt dat niet, waardoor een verbod moeilijk te rechtvaardigen is.

Vraag 7. Voor de langere termijn zijn de omgevingsvisie, -programma's en – plan de aangewezen plek om houtstook-beleid vorm te geven, naast uiteraard blijvende informatiecampagnes, stimulering van alternatieven e.d.

a. In de participatierondes voor de Omgevingsvisie zijn de nadelen van houtstook benoemd door inwoners. Kunt u aangeven hoe de bescherming van schone lucht in onze omgevingsvisie aan de orde komt?

Antwoord vraag 7a.

In onze omgevingsvisie is bescherming van schone lucht geborgd door het hanteren van landelijke wettelijke normen voor milieu, geluid, luchtkwaliteit en veiligheid. Deze normen vormen het uitgangspunt voor ons beleid en toetsing. Daarnaast kijken we naar internationale richtlijnen, zoals die van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), als inspirerende referentie, maar ze zijn niet bindend. Hiermee zorgen we ervoor dat luchtkwaliteit een vast onderdeel is van onze ruimtelijke afwegingen.

Algemene opmerking:

Voor een goed beeld: de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert dat de hoeveelheid fijnstof (PM_{2,5}) binnenshuis niet hoger is dan 10 µg/m³ en voor PM₁₀ niet hoger dan 25 µg/m³.

Maar bij dagelijkse activiteiten komen we vaak veel hoger uit:

- Koken: 100–200 µg/m³
- Slecht ventileren: 150–2200 µg/m³
- Frituren: 841 µg/m³
- Airfryer: 147 µg/m³
- Roken van een sigaret: tot 330 µg/m³

Het is dus duidelijk dat deze waarden ver boven de WHO-advieswaarden liggen. Het opsporen van de precieze bron van fijnstof is lastig, omdat er veel oorzaken kunnen zijn. Maar één ding staat vast; houtstook zorgt ook voor hoge fijnstofniveaus, zowel buiten als binnen. Daarover bestaat geen discussie.